

Élménybeszámoló a Magyar Meteorológiai Társaság XXXVIII. Vándorgyűléséről

Szeged, 2022. augusztus 25-27.

Dobi Ildikó

Országos Meteorológiai Szolgálat, dobi.i@methu

Az 1925-ben alakult Magyar Meteorológiai Társaság (MMT) a hazai és határon túli meteorológus közösség és a szakma iránt érdeklődők civil szervezete. Feladata a légkörrel kapcsolatos ismeretek népszerűsítése, előadó- és vitaülések szervezése. Hagyományai közé tartozik két évente a Vándorgyűlések megrendezése. Az elnevezés abból adódik, hogy minden alkalommal más vidéki egyetem ad otthont az eseménynek. Az idei rendezvénynek a Szegedi Tudományegyetem Földrajz és Földtudományi Intézete volt a házigazdája. A XXXVIII. Vándorgyűlést a Magyar Meteorológiai Társaság, a Szegedi Tudományegyetem, az Országos Meteorológiai Szolgálat és a Magyar Honvédség Geoinformációs Szolgálatja közösen szervezte. Támogatóink voltak a FÖCIK (Földtudományi Civil Szervezetek Közössége), az NKFI (Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Hivatal) és az MTA (Magyar Tudományos Akadémia). A rendezvény címe: „Aktuális kihívások a meteorológiában – fókuszban a repülésbiztonság szolgálata” volt.

A csütörtök délután kezdődő rendezvényt a Társaság újonnan választott elnöke, dr. Lakatos Mónika nyitotta meg, majd dr. Gál Tamás egyetemi docens, a vendéglátó tanszék vezetője köszöntötte a hallgatóságot. A plenáris szekcióban a Szegedi Egyetem Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszéke képviselőjében dr. Unger János egyetemi tanár a tanszéki kutatásokról, majd Kovács László alezredes, a Magyar Honvédség Geoinformációs Szolgálatának szolgálatfőnök-helyettese a katonai meteorológia aktuális kérdéseiről tartott előadást.

Az első szekció fókuszában a repülésbiztonság szolgálata állt. Az elhangzott előadások áttekintést adtak a hazai szolgáltatók tevékenységeiről, valamint két repülésre különösen veszélyes jelenségről, a szupercellák keletkezéséről és a jegesedés előrejelzéséről.

A poszterszerzők a kávészünetben kaptak lehetőséget az eredményeik rövid ismertetésére. Az Éghajlati Osztály posztere a szél elnevezések földrajzi beazonosítását tesztelő ötletes interaktív játékra hívta a résztvevőket, amelynek díját, egyegy Felhőatlaszt (OMSZ) Péli Noémi és Csontos

András nyerték. A nevezetes szeleket ábrázoló poszter rejtvényfejtésre buzdított. A meteorológiai szélsőségek szekcióban a MouldTech Systems drónos szolgáltatásait kiszolgáló időjárás-alapú döntéstámogató rendszerről hallottunk érdekes előadást. Azt követően a téli hideg és meleg hullámok újszerű elemzésének eredményeit, valamint a csapadék izotópos vizsgálatából a konvektív és réteges csapadék elkülönítésére szolgáló módszert ismerhettünk meg.

Az est fénypontja a „hírös” szegedi halászcserében elköltött ízletes közös vacsora volt.

A Vándorgyűlés péntek délelőtti programja nagy érdeklődés mellett kezdődött. A kormány újjáalakulását követően az OMSZ felügyeletét az agrártárcától átvevő Technológiai és Ipari Minisztérium vezetője, Prof. dr. Palkovics László tartott előadást. A minisztert dr. Raisz Anikó környezetügyért és körforgásos gazdaságért felelős államtitkár, Keszthelyi Nikoletta helyettes államtitkár és a hivatalos média kísérte. A Szegedi Egyetem magas rangú vezetői is megjelentek. A miniszter az OMSZ újjászervezéséről, új feladatairól és a javasolt struktúráról is beszélt. Az OMSZ tevékenységének fókuszába a klímakutatás és a zöld energiaátmenet támogatása kerül. Az eddigieken túlmenően az időjárásfüggő, elsősorban fotovillamos erőművek teljesítmény előrejelzéseinek javulása az elvárás. A miniszter

előadását követő hozzászólásokra válaszolva a szervezet átalakításával indokolta dr. Radics Kornélia (OMSZ elnök) és Horváth Gyula (szakmai elnökhelyettes) augusztus 22-én történt leváltását, ami szerencsétlen egybeeséssel közvetlenül a tűzijáték idejére vonatkozó előrejelzés után történt. Nyugalmazott korábbi OMSZ elnök, dr. Dunkel Zoltán hozzászólásában egyebek közt elhangzott, hogy az intézményi struktúra meghatározása eddig a mindenkor OMSZ elnök hatáskörébe tartozott. Az operatív törzsben sokéven át delegált egykori felsővezető, dr. Bonta Imre elmondása szerint zivataros veszélyhelyzetben legfeljebb 1–3 órára lehet előre látni. 2007-ben a mostanihoz hasonlóan bonyolult volt az időjárás, 17 és 18 óra között heves zivatar vonult át a főváros felett, amit az operatív törzs nyomon követett. Ezután, mindössze néhány órával az esemény előtt hozták meg a döntést a tűzijáték megtartásáról.

Ezt követően az éghajlati szekció előadásai a szélsőségek és az éghajlatváltozás hozzárendelési vizsgálatával, a hőmérséklet és a csapadék adatbázisok aktuális fejlesztéseivel, a klímamodellek megbízhatóságának 1991–2020-as időszakra történő teszt eredményeivel, továbbá a 21. századra vonatkozó éghajlati indexekkel foglalkoztak.

Az alkalmazott meteorológia és klimatológia szekció nyitó előadása a nap és szélenergia helyzetét ismertette a világra, Európára és

Életkép a szegedi vándorgyűlésről

Csoportkép a vándorgyűlés résztvevőiről.

anekdotákkal fűszerezve. Megtudtuk, hogy a városvezetés a tanszéki kutatások eredményeit felhasználva az egyházi virágágyásokat városszerte szárazságtűrő, gazdaságos, élhető ágyásokra cseréli. Jellemző belvárosi japán akác fasort látunk a Gogol utcában, ahol a szélvihárban a parkoló autókra zuhanó ágak gyakran okoznak töréskárokat.

Ezt követően a város-

Magyarországra vonatkozó 2020 és 2021 évi statisztikák bemutatásával, különös tekintettel az időjárás-függőséggel kapcsolatos tapasztalatokra. Ezt követően megtudhattuk, hogy a légköri izotópösszetétel mérésekből milyen módon következtetnek valamely üvegházgáz kibocsátásának forrására. A záró előadásban az MMT elnöke a „citizen science” különféle lehetőségeit mutatta be, ezzel az inspiráló felvetéssel iránymutatást kínálva a társaság aktivizálására.

A rendezvényre 52 fő regisztrált: köztük az OMSZ, a katonai meteorológia, egyetemek és magáncégek munkatársai, valamint a marosvásárhelyi Meteorológiai Iroda szakembere. A kísérő családtagok, az aprócska és iskolás gyermekek részvétele közvetlen, családi hangulatot kölcsönzött az eseményeknek. A szakmai programot összesen 18 előadás és 9 poszter alkotta. A végleges program, az absztraktok és az előadások anyagai megtalálhatók az MMT honlapján (<http://www.mettars.hu/vandorgyulesek/szeged/>).

A délután folyamán a házigazda egyetemről dr. Gulyás Ágnes tanszékvezető helyettes, egyetemi adjunktus, a városklíma neves hazai szakértője invitálta különleges városnézésre az érdeklődőket. Az egyetemtől a Tisza parti árvízi emléktábláig sétálva a városi növényzet régi és új koncepcióját magyarázta el, a szakmai ismereteket találós kérdésekkel, színes

fejlesztés keretében megújult fasorcseré esztétikus és biztonságos megoldását láttuk a Gutenberg utcában. A séta végén egy hangulatos sörkertben folytattuk a szakmai eszmecserét.

A program folytatásaként – a Vándorgyűlés hagyományaihoz híven – szombaton az érdeklődők egy napos buszos kiránduláson vettek részt. A közeli Újvidéki Egyetem Természettudományi-Matematikai Karán folyó meteorológiai témájú kutatásokat Jelena Dunjic és Prof. dr. Branimir Lalic mutatták be a termet teljesen betöltő magyar hallgatóságnak. A ragyogó napos időben a pétervárad erőd látnivalói közt dr. Bordás Árpád fizikus, a zentai Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium tanára és dr. Lukity Tibor a Vajdasági Akadémiai Tanács alelnöke kalauzoltak bennünket. A várdomb oldalában, a Duna felett panorámás, hangulatos étteremben „jóízű” beszélgetésekkel elköltött ebéd koronázta meg a napot. A hazatérés a vártnál kalandosabbra sikerült, ugyanis a határátkelőn leálló informatikai rendszer miatt 4 órát kellett várakoznunk, emiatt mindannyian lekéstük az utolsó Budapestre tartó vonatot.

A 2020-ra tervezett Vándorgyűlés a világhírvány miatt két évet csúszott, de igen eseménydús volt, s emlékezetes lesz a résztvevők és legfőképpen a szervező csapat számára, akiknek külön köszönet, hogy minden váratlan helyzetben türelemmel, humorral és találékonysággal helytálltak.